

Thai PBS

รายงานการสำรวจ

การสำรวจความคิดเห็นประชาชน
ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
ต่อการรับรู้ข้อมูลและการทำหน้าที่
ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
ในวิกฤตภัยแล้ง 2559

รายงาน

“การสำรวจความคิดเห็นประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่อการรับรู้ข้อมูล
และการทำหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในวิกฤตภัยแล้ง 2559”

เสนอ

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ไทย พีบีเอส)

โดย

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (กรุงเทพโพลล์)

BANGKOK UNIVERSITY RESEARCH CENTER (BANGKOK POLL)

บทสรุปผู้บริหาร

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับวิกฤตภัยแล้งที่มีความรุนแรงมากในรอบ 20 ปี โดยปัญหาเรื่องภัยแล้งได้เริ่มส่งสัญญาณเตือนมาตั้งแต่ปี 2558 ที่ปริมาณน้ำฝนสะสมในเขื่อนต่างๆ ของประเทศลดน้อยลง เกิดการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ชุมชนและการเกษตรต่างๆ มาเป็นระยะ ซึ่งในส่วนของภาครัฐก็ได้มีความพยายามในการใช้มาตรการต่างๆ แต่การแก้ไขและบรรเทาปัญหาวิกฤตภัยแล้งดังกล่าวนี้ อาจไม่ใช่เพียงหน้าที่ของภาครัฐ หรือกลุ่มบุคคลเพียงกลุ่มหนึ่งเท่านั้น หากแต่ต้องเป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วน รวมถึงสื่อมวลชนที่มีพื้นที่ในการนำเสนอข่าวสารข้อมูล และเป็นสื่อกลางในการผลักดันให้ประชาชนเกิดความตระหนักและสร้างการมีส่วนร่วมของสังคมในเรื่องดังกล่าวได้ ดังนั้น สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสจึงได้มีการจัดทำโครงการ “แบ่งน้ำใช้ ปันน้ำใจ สู้ภัยแล้ง” เพื่อส่งเสริมให้เกิดความตระหนัก ความร่วมมือร่วมใจในการลดการใช้น้ำ และการแบ่งปันน้ำใช้ในทุกภาคส่วน ผ่านการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร รายการ และการรณรงค์ทางสังคมในช่องทางที่หลากหลาย เพื่อร่วมกันฝ่าวิกฤตภัยแล้งปี 2559 ไปด้วยกัน และเพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเกิดประโยชน์ต่อการแก้ไขและบรรเทาปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง สถาบันวิชาการสื่อสาธารณะ (สวส.) จึงเห็นควรจัดทำ “การสำรวจความคิดเห็นประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่อการรับรู้ข้อมูลและการทำหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในวิกฤตภัยแล้ง ปี 2559” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจและการตระหนักของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่อสถานการณ์วิกฤตภัยแล้งปี 2559
2. เพื่อศึกษาข้อมูลการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่อการนำเสนอข่าว รายการ และการทำหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในสถานการณ์วิกฤตภัยแล้งปี 2559

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจกับ กลุ่มประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลจำนวน 1,206 คน ผลสำรวจมีดังนี้

ด้านความคิดเห็นในประเด็นความรุนแรงของภัยแล้งในประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่ามีความรุนแรงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 59.3 รองลงมาร้อยละ 27.9 คิดว่ามีความรุนแรงในระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.0 คิดว่ามีความรุนแรงในระดับปานกลาง และร้อยละ 0.3 คิดว่ามีความรุนแรงในระดับน้อยและน้อยที่สุดเท่ากัน

เมื่อถามถึงการใช้น้ำในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.4 ยังคงใช้น้ำในลักษณะเดิม รองลงมาร้อยละ 32.2 คิดว่าใช้น้ำอย่างประหยัดมากขึ้น โดยใช้น้ำเฉพาะที่จำเป็น และร้อยละ 15.4 คิดว่าใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น เพราะอากาศร้อน เป็นเหตุให้ต้องดื่มน้ำและอาบน้ำบ่อยขึ้น

เมื่อถามถึงการเตรียมการรับมือวิกฤตภัยแล้งครั้งนี้อย่างไร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.6 ใช้วิธีการเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้น้ำให้ประหยัดขึ้น ร้อยละ 27.1 ซื้อถังเก็บน้ำเพิ่มเติม และร้อยละ 17.2 ใช้วิธีการกักตุนน้ำไว้สำหรับดื่ม

เมื่อถามถึงการเปิดรับชมสื่อโทรทัศน์หากต้องการรับทราบสถานการณ์ภัยแล้ง โดยให้ระบุช่องสถานี 3 อันดับแรกที่จะนึกถึง พบว่า อันดับ 1 มีผู้สนใจเลือกรับชมช่อง 3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.4 อันดับ 2 มีผู้สนใจเลือกรับชมช่อง 7 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.2 และอันดับ 3 มีผู้สนใจเลือกรับชมช่อง 9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.8 สำหรับช่องไทยพีบีเอสมีผู้สนใจเลือกรับชม เป็นลำดับที่ 3 (ร้อยละ 4.3) ลำดับที่ 5 (ร้อยละ 3.6) และลำดับที่ 4 (ร้อยละ 5.9) ตามลำดับ

ประเด็นข่าววิกฤตภัยแล้งที่กลุ่มตัวอย่างสนใจและอยากให้สื่อโทรทัศน์นำเสนอ พบว่าประเด็นข่าวเกี่ยวกับเขื่อน/อ่างเก็บน้ำมีปริมาณน้ำลดลงมีผู้ให้ความสนใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.9 รองลงมาร้อยละ 59.5 ข่าวเกี่ยวกับการรณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดน้ำของทุกภาคส่วน และร้อยละ 46.9 ข่าวการประกาศฉุกเฉินของพื้นที่ต่างๆ ที่ประสบภัยแล้ง

การรับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่องไทยพีบีเอสในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน 2559 พบว่ามีผู้รับชมร้อยละ 48.3 และผู้ไม่ได้รับชมร้อยละ 51.7 โดยเมื่อถามสาเหตุในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส พบว่ามีการเลือกรับชมช่องโทรทัศน์อื่นมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมาร้อยละ 23.8 ไม่มีเวลาดูโทรทัศน์ และร้อยละ 18.1 เลือกรับชมข่าวสารผ่านช่องทางอื่นๆ

เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่รับชมช่องไทยพีบีเอส ช่วยประเมินผลการนำเสนอข่าวภัยแล้งของทางช่อง เมื่อเปรียบเทียบกับช่องอื่นๆ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งมีคะแนนเต็มด้านละ 5 คะแนน พบว่าทุกด้านได้รับการประเมินอยู่ในระดับ “มีคุณภาพมาก” (ค่าเฉลี่ย 3.90 คะแนน) โดยด้านการให้ประโยชน์ต่อผู้ชมและสังคมส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.11 คะแนน) รองลงมาคือด้านความถูกต้องเที่ยงตรงเชื่อถือได้ (ค่าเฉลี่ย 3.94 คะแนน) ด้านความต่อเนื่องในการนำเสนอ (ค่าเฉลี่ย 3.80 คะแนน) และด้านความน่าสนใจ สนองความอยากรู้ของผู้ชม (ค่าเฉลี่ย 3.77 คะแนน)

เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่รับชมช่องไทยพีบีเอส มาสรุปภาพรวมความพึงพอใจต่อการนำเสนอข่าววิกฤตภัยแล้งปี 2559 ของช่องไทยพีบีเอส พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 53.7 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 34.8 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

สำหรับการสำรวจความพึงพอใจต่อตัวรายการ “รู้สู้ภัยแล้ง” ในกลุ่มตัวอย่างที่รับชมช่องไทยพีบีเอส พบว่า มีผู้ทราบว่ามีการนำรายการนี้อยู่ร้อยละ 69.6 และร้อยละ 30.4 ไม่ทราบว่ามีการจัดรายการนี้อยู่ทางช่องไทยพีบีเอส และเมื่อถามผู้ที่ทราบว่ามีการนำรายการ “รู้สู้ภัยแล้ง” ถึงความพึงพอใจของตัวรายการ พบว่ากลุ่ม

ตัวอย่างร้อยละ 45.6 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 40.4 มีความพึงพอใจในระดับมาก และร้อยละ 4.2 มีความพึงพอใจในระดับน้อย

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวในช่วงวิกฤตภัยแล้งของสื่อโทรทัศน์ พบว่ามากที่สุด ร้อยละ 30.1 ต้องการให้นำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง ทันเหตุการณ์ ตรงไปตรงมา และครอบคลุมในทุกพื้นที่ รองลงมาร้อยละ 22.7 อยากให้สื่อนำเสนอข่าวหรือร่วมรณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดน้ำ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้ร่วมกันอนุรักษ์ป่าไม้ และร้อยละ 15.2 อยากนำเสนอวิธีการในการประหยัดน้ำ รวมถึงการรับมือกับภัยแล้งหรือตัวอย่างในการแก้ปัญหาของพื้นที่ต่างๆ

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	3
สารบัญ	6
สารบัญตาราง	7
สารบัญภาพ	8
บทที่ 1 บทนำ	9
1.1 ที่มาและความสำคัญของการสำรวจ	9
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	10
1.3 ระเบียบวิธีวิจัยและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	10
1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	10
1.5 การประมวลผลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	10
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
บทที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	13
2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	13
2.2 ปัญหาวิกฤตภัยแล้งกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสถานีโทรทัศน์	15
บทที่ 3 สรุปผลการสำรวจและข้อเสนอแนะ	30
3.1 สรุปผลการสำรวจ	30
3.2 ข้อเสนอแนะ	33
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	35
ภาคผนวก ข ผลการทดสอบแบบสอบถาม	38
ภาคผนวก ค รายชื่อคณะนักวิจัย	40

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	14
ตาราง 2.2 ที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้านของกลุ่มตัวอย่าง	15
ตาราง 2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงของภัยแล้ง เมื่อแบ่งตามภูมิฐานะของกลุ่มตัวอย่าง	16
ตาราง 2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้น้ำในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน เมื่อแบ่งตามสถานภาพสมรส	17
ตาราง 2.5 การเลือกชมสื่อโทรทัศน์หากต้องการรับทราบสถานการณ์ภัยแล้ง	21
ตาราง 2.6 การรับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่องไทยพีบีเอส เมื่อแบ่งตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง	24
ตาราง 2.7 สาเหตุที่ไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส เมื่อแบ่งตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง	25
ตาราง 2.8 ผลการประเมินการนำเสนอข่าวภัยแล้งของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เมื่อเปรียบเทียบกับช่องอื่น	26

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
ภาพที่ 2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงของภัยแล้งในประเทศไทย	16
ภาพที่ 2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้น้ำในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน	17
ภาพที่ 2.3 วิธีการในการประหยัดน้ำ	18
ภาพที่ 2.4 สาเหตุที่ใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น	19
ภาพที่ 2.5 การเตรียมรับมือกับวิกฤตภัยแล้ง	19
ภาพที่ 2.6 ชาววิกฤตภัยแล้งที่สนใจอยากให้สื่อโทรทัศน์นำเสนอ	22
ภาพที่ 2.7 การรับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่องไทยพีบีเอส	23
ภาพที่ 2.8 สาเหตุที่ไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส	23
ภาพที่ 2.9 ความพึงพอใจต่อการนำเสนอข่าววิกฤตภัยแล้งปี 2559	27
ภาพที่ 2.10 การรับรู้และความพึงพอใจต่อรายการ “รู้สู้ภัยแล้ง”	28
ภาพที่ 2.11 ข้อเสนอเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวในช่วงวิกฤตภัยแล้ง	29

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการสำรวจ

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับวิกฤตภัยแล้งที่มีความรุนแรงมากในรอบ 20 ปี โดยปัญหาเรื่องภัยแล้งได้เริ่มส่งสัญญาณเตือนมาตั้งแต่ปี 2558 ที่ปริมาณน้ำฝนสะสมในเขื่อนต่างๆ ของประเทศลดน้อยลง เกิดการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ชุมชนและการเกษตรต่างๆ มาเป็นระยะ ซึ่งในส่วนของภาครัฐก็ได้มีความพยายามในการใช้มาตรการต่างๆ เช่น การใช้มาตรการป้องกัน การแบ่งปันน้ำในการเกษตร การงดทำนาปรัง การลดแรงดันน้ำในท่อส่งน้ำ เป็นต้น เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทั้งในพื้นที่เขตชนบทและชุมชนเมือง จนอาจนำไปสู่ปัญหาเรื่องการแย่งชิงน้ำ และความขัดแย้งของประชาชนได้ในอนาคต

ซึ่งการแก้ไขและบรรเทาปัญหาวิกฤตภัยแล้งดังกล่าวนี้ อาจไม่ใช่เพียงหน้าที่ของภาครัฐ หรือกลุ่มบุคคลเพียงกลุ่มหนึ่งเท่านั้น หากแต่ต้องเป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนที่ได้รับผลกระทบและไม่ได้รับผลกระทบ รวมถึงสื่อมวลชนที่มีพื้นที่ในการนำเสนอข่าวสารข้อมูล และเป็นสื่อกลางในการผลักดันให้ประชาชนเกิดความตระหนักและสร้างการมีส่วนร่วมของสังคมในเรื่องดังกล่าวได้ ดังนั้น สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสจึงได้มีการจัดทำโครงการ “แบ่งน้ำใช้ ปันน้ำใจ สู้ภัยแล้ง” เพื่อส่งเสริมให้เกิดความตระหนัก ความร่วมมือร่วมใจในการลดการใช้น้ำ และการแบ่งปันน้ำใช้ในทุกภาคส่วน ผ่านการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร รายการ และการรณรงค์ทางสังคมในช่องทางที่หลากหลาย เพื่อร่วมกันฝ่าวิกฤตภัยแล้งปี 2559 ไปด้วยกัน

สถาบันวิชาการสื่อสารสาธารณะ (สวส.) เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดทำข้อมูลที่รวบรวมเรื่องการรับรู้ของประชาชนต่อปัญหาวิกฤตภัยแล้ง และการทำงานของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดประโยชน์ต่อการแก้ไขและบรรเทาปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง สวส. จึงเห็นควรจัดทำการศึกษาความคิดเห็นประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่อการรับรู้ข้อมูลและการทำหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในวิกฤตภัยแล้ง ปี 2559

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจและการตระหนักของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่อสถานการณ์วิกฤตภัยแล้งปี 2559
2. เพื่อศึกษาข้อมูลการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่อการนำเสนอข่าว รายการ และการทำหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในสถานการณ์วิกฤตภัยแล้งปี 2559

1.3 ระเบียบวิธีวิจัยและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจครั้งนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นกับประชาชนไทยที่มีอายุอยู่ระหว่าง 15-50 ปี กระจายเพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage random sampling) ซึ่งในการสุ่มตัวอย่างจะจำแนกพื้นที่เก็บข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ พื้นที่กรุงเทพฯ และพื้นที่ปริมณฑล ถัดมาจึงทำการสุ่มเลือกพื้นที่ในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

- 1) พื้นที่กรุงเทพฯ จะทำการสุ่มเลือกในแต่ละพื้นที่ซึ่งประกอบด้วย ชั้นนอก ชั้นกลาง และชั้นใน จำนวน 21 เขต ประกอบด้วย ดอนเมือง ดินแดง ดุสิต ทวีวัฒนา พุente บางเขน บางซื่อ บางพลัด บางรัก บึงกุ่ม ปทุมวัน ประเวศ พญาไท พระนคร ภาษีเจริญ ราชเทวี ราษฎร์บูรณะ ลาดกระบัง สวนหลวง สาทหลักสี่
- 2) พื้นที่ปริมณฑล จำนวน 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรปราการ

โดยจะแบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละพื้นที่เป็นจำนวนเท่าๆ กัน ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจได้ทั้งหมด 1,206 ตัวอย่าง ซึ่งในจำนวนนี้จะมีทั้งผู้รับชมและไม่ได้รับชมข่าวสารจากสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่มีโครงสร้างที่แน่นอน ในการวัดจะเป็นแบบเลือกตอบและคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบระบุคำตอบเอง โดยรายละเอียดแบบสอบถาม ประกอบด้วย

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ปัญหาวิกฤตภัยแล้งกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสถานีโทรทัศน์

1.5 การประมวลผลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้ คณะนักวิจัยนำมาทำการลงรหัส และทำการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Window Version ซึ่งสถิติที่จะเป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อแสดงผลในแต่ละคำถามในรูปของค่าความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage) รวมทั้งใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการความคิดเห็นในนำเสนอข่าวภัยแล้งของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ใช้วิธีวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ดีมากที่สุด	ให้คะแนน	5
ดีค่อนข้างมาก	ให้คะแนน	4
ดีปานกลาง	ให้คะแนน	3
ดีค่อนข้างน้อย	ให้คะแนน	2
ไม่ดีเลย	ให้คะแนน	1

สำหรับการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ โดยค่าพิสัยของแต่ละระดับสามารถหาได้จากสูตรคำนวณ ดังนี้

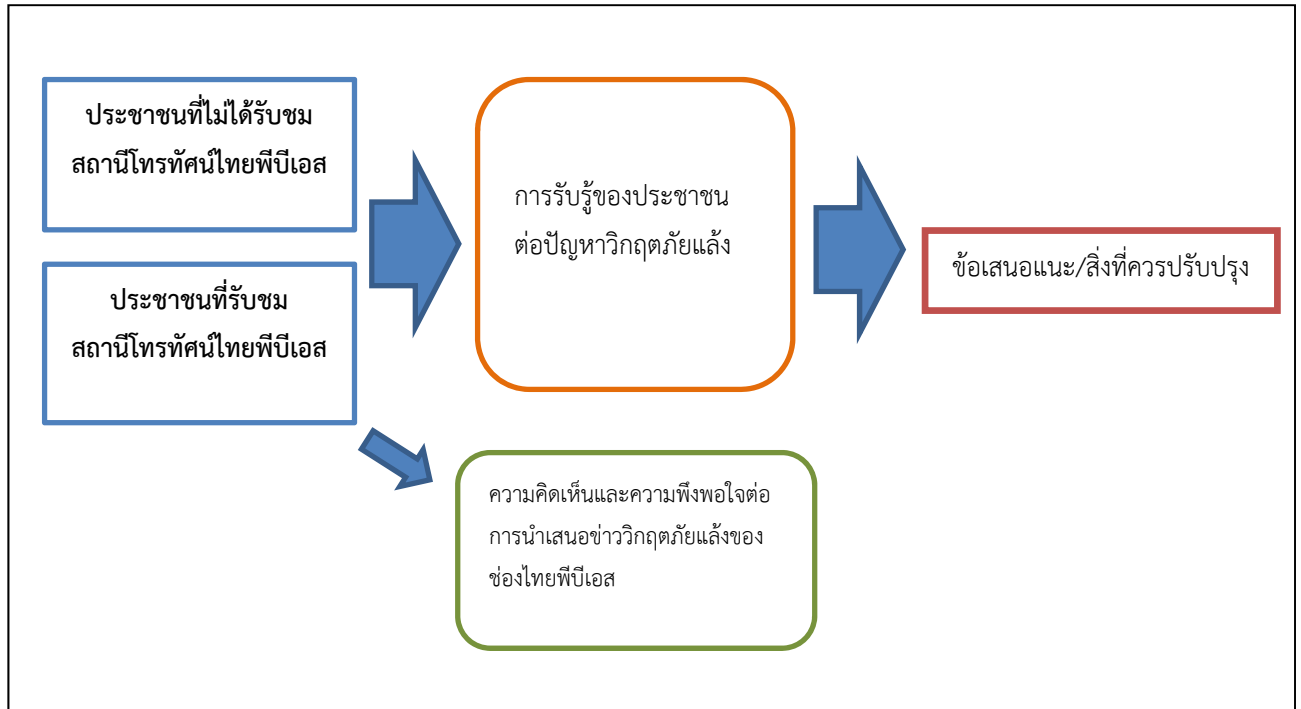
$$\text{พิสัย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ซึ่งทำให้ได้เกณฑ์สำหรับการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีคุณภาพมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีคุณภาพน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีคุณภาพน้อยที่สุด

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาถึงการรับรู้ข้อมูลและการทำหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในวิกฤตภัยแล้ง ดังภาพที่ 1.1

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลสำรวจที่เก็บข้อมูลจากประชาชน ในรายงานฉบับนี้จะแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัญหาวิกฤตภัยแล้งกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสถานีโทรทัศน์

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,206 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 50.7 (จำนวน 612 คน) เป็นเพศหญิง และร้อยละ 49.3 (จำนวน 594 คน) เป็นเพศชาย โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจมีจำนวนมากที่สุดในช่วงอายุ 15-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.8 (จำนวน 311 คน) รองลงมาร้อยละ 25.2 (จำนวน 304 คน) มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 24.7 (จำนวน 298 คน) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และร้อยละ 24.3 (จำนวน 293 คน) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี

ด้านสถานภาพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 63.6 (จำนวน 767 คน) มีสถานภาพโสด รองลงมาร้อยละ 32.8 (จำนวน 396 คน) มีสถานภาพสมรส และร้อยละ 3.3 (จำนวน 40 คน) มีสถานภาพหม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่

ด้านระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 62.8 (จำนวน 757 คน) มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 32.2 (จำนวน 388 คน) มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และร้อยละ 4.3 (จำนวน 52 คน) มีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ด้านอาชีพ พบว่า ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างบริษัทเอกชนมากที่สุด ร้อยละ 30.7 (จำนวน 370 คน) รองลงมาร้อยละ 26.3 (จำนวน 317 คน) เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 20.9 (จำนวน 252 คน) ค้าขายหรือประกอบอาชีพส่วนตัว ร้อยละ 8.7 (จำนวน 105 คน) เป็นลูกจ้างรัฐบาล/ข้าราชการ ร้อยละ 8.3 (จำนวน 100 คน) ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 3.5 (จำนวน 42 คน) เป็นพ่อบ้านแม่บ้านหรือเกษียณอายุ ที่เหลือประกอบอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 1.3 (จำนวน 16 คน)

เมื่อจำแนกตามรายได้ พบว่าผู้มีรายได้ส่วนตัวต่อเดือน 10,001–20,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด โดยมีร้อยละ 38.9 (จำนวน 469 คน) รองลงมาร้อยละ 37.3 (จำนวน 450 คน) มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 13.1 (จำนวน 158 คน) มีรายได้ 20,001–30,000 บาท ร้อยละ 6.2 (จำนวน 75 คน) มีรายได้

30,001-40,000 บาท และร้อยละ 3.6 (จำนวน 44 คน) มีรายได้ 40,000 บาทขึ้นไป รายละเอียด ดังตาราง 2.1

ตาราง 2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	594	49.3
หญิง	612	50.7
รวม	1,206	100.0
กลุ่มอายุ		
15-20 ปี	311	25.8
21-30 ปี	304	25.2
31-40 ปี	293	24.3
41-50 ปี	298	24.7
รวม	1,206	100.0
สถานภาพ		
โสด	767	63.6
สมรส	396	32.8
หม้าย/หย่า/แยก	40	3.3
ไม่ระบุ	3	0.3
รวม	1,206	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	757	62.8
ปริญญาตรี	388	32.2
สูงกว่าปริญญาตรี	52	4.3
ไม่ระบุ	9	0.7
รวม	1,206	100.0
อาชีพ		
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	370	30.7
นักเรียน/นักศึกษา	317	26.3
ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	252	20.9
ลูกจ้างรัฐบาล/ข้าราชการ	105	8.7
รับจ้างทั่วไป	100	8.3
พ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ	42	3.5
อื่นๆ	16	1.3
ไม่ระบุ	4	0.3
รวม	1,206	100.0

ตาราง 2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	450	37.3
10,001 - 20,000 บาท	469	38.9
20,001 - 30,000 บาท	158	13.1
30,001 - 40,000 บาท	75	6.2
มากกว่า 40,000 บาท	44	3.6
ไม่ระบุ	10	0.9
รวม	1,206	100.0

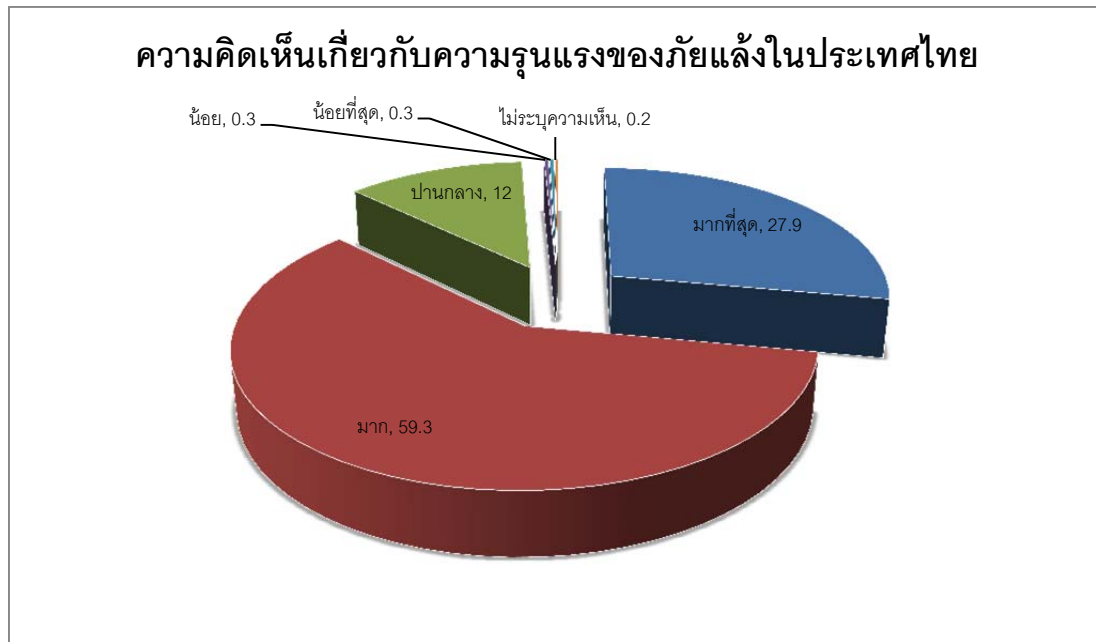
2.2 ปัญหาวิกฤตภัยแล้งกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสถานีโทรทัศน์

เมื่อนำข้อมูลที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของผู้ตอบแบบสอบถามมาจัดกลุ่มแบ่งตามภาค พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทะเบียนบ้านอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ร้อยละ 55.6 (จำนวน 670 คน) รองลงมา ร้อยละ 18.9 (จำนวน 228 คน) อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 11.9 (จำนวน 144 คน) อยู่ภาคกลาง และตะวันออก ร้อยละ 9.1 (จำนวน 110 คน) อยู่ภาคเหนือ และร้อยละ 4.2 (จำนวน 51 คน) อยู่ภาคใต้ รายละเอียด ดังตาราง 2.2

ตาราง 2.2 ที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้านของกลุ่มตัวอย่าง

ภาค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	670	55.6
ตะวันออกเฉียงเหนือ	228	18.9
กลางและตะวันออก	144	11.9
เหนือ	110	9.1
ใต้	51	4.2
ไม่ระบุ	3	0.3
รวม	1,206	100.0

สำหรับความคิดเห็นในประเด็นความรุนแรงของภัยแล้งในประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าความรุนแรงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 59.3 (จำนวน 715 คน) รองลงมา ร้อยละ 27.9 (จำนวน 336 คน) คิดว่ามีความรุนแรงในระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.0 (จำนวน 145 คน) คิดว่ามีความรุนแรงในระดับปานกลาง และร้อยละ 0.3 (จำนวน 4 คน) คิดว่ามีความรุนแรงในระดับน้อยและน้อยที่สุดเท่ากัน รายละเอียด ดังภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงของภัยแล้งในประเทศไทย

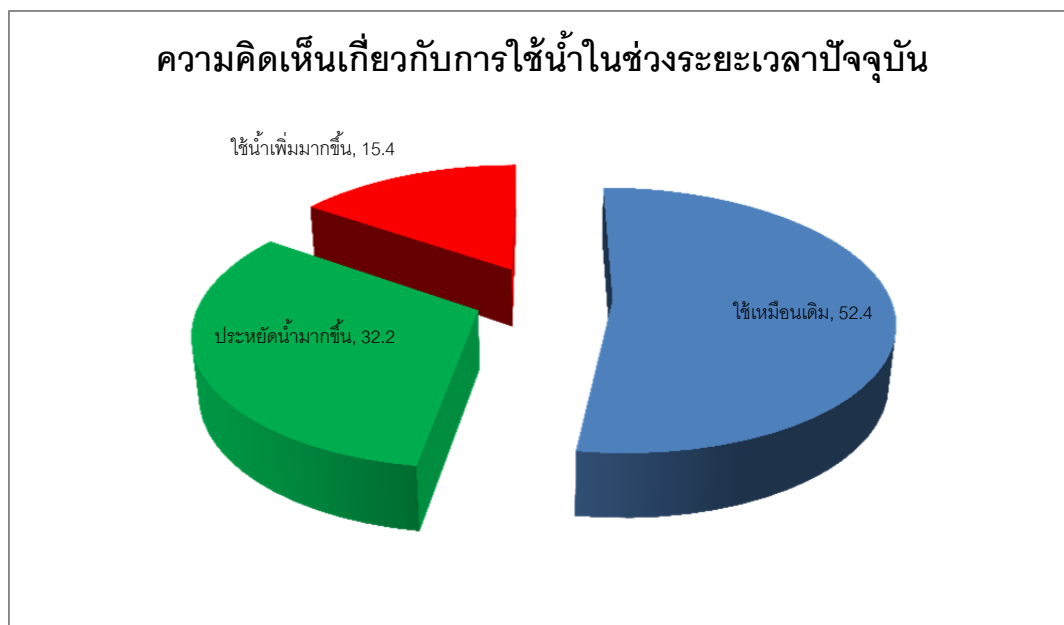
หลังจากนำที่อยู่ตามทะเบียนบ้านมาหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความรุนแรงของภัยแล้งในประเทศไทย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงของภัยแล้ง เมื่อแบ่งตามภูมิฐานะของกลุ่มตัวอย่าง มีสัดส่วนต่างกันไม่มากนัก ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์นี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียด ดังตาราง 2.3

ตาราง 2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงของภัยแล้ง เมื่อแบ่งตามภูมิฐานะของกลุ่มตัวอย่าง

$\chi^2 = 9.431$	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม
กรุงเทพและปริมณฑล	174 (26.0)	409 (61.1)	80 (12.0)	3 (0.4)	3 (0.4)	669*
เหนือ	35 (31.8)	60 (54.5)	14 (12.7)	1 (0.9)	0 (0.0)	110
กลางและตะวันออก	46 (31.9)	83 (57.6)	14 (9.7)	0 (0.0)	1 (0.7)	144
ใต้	15 (29.4)	30 (58.8)	6 (11.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	51
ตะวันออกเฉียงเหนือ	65 (28.6)	131 (57.7)	31 (13.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	227*
รวม	335 (27.9)	713 (59.4)	145 (12.1)	4 (0.3)	4 (0.3)	1,201

หมายเหตุ: * จำนวนรวมที่ไม่เท่ากับตาราง 2.2 เนื่องมาจากการ missing ของข้อมูล

เมื่อถามถึงการใช้น้ำในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.4 (จำนวน 632 คน) ยังคงใช้น้ำในลักษณะเดิม รองลงมาร้อยละ 32.2 (จำนวน 388 คน) คิดว่าใช้น้ำอย่างประหยัดมากขึ้น และร้อยละ 15.4 (จำนวน 186 คน) คิดว่าใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น รายละเอียด ดังภาพที่ 2.2

แผนภาพที่ 2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้น้ำในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน

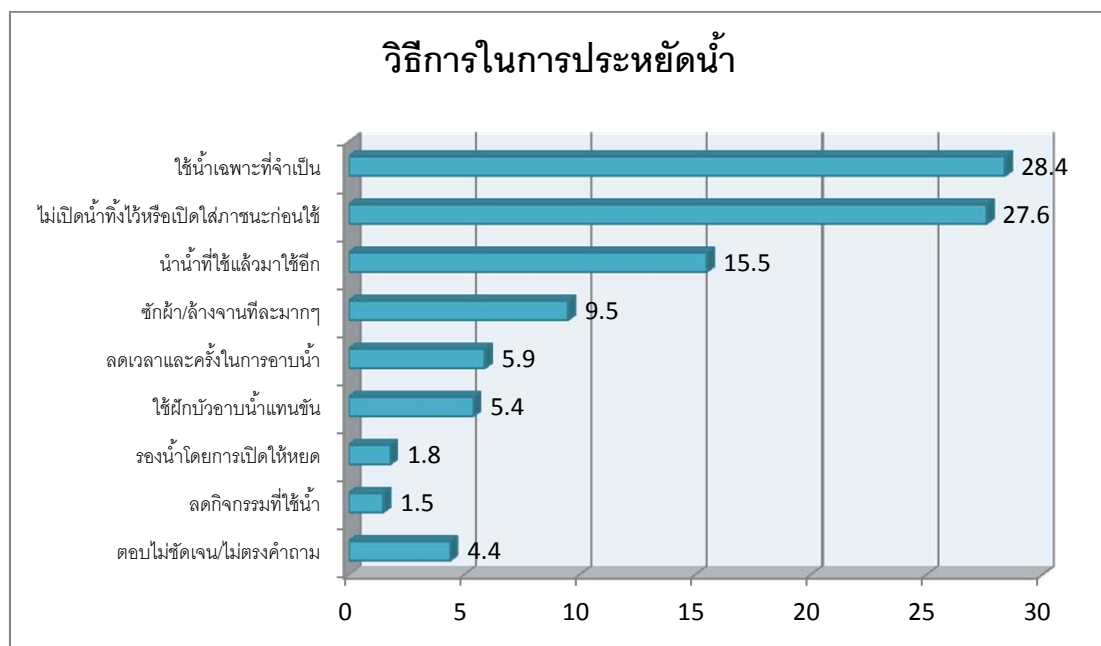
หลังจากนำเสนอภาพสมรสมหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้น้ำในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน พบว่า สถานภาพโสด เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนใช้น้ำเหมือนเดิมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.1 ส่วนกลุ่มหม้าย หย่าหรือแยกกันอยู่ เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนประหยัดน้ำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.0 ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) พบว่ามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้น้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 รายละเอียด ดังตาราง 2.4

ตาราง 2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้น้ำในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน เมื่อแบ่งตามสถานภาพสมรส

$\chi^2 = 22.273^{***}$	ใช้เหมือนเดิม	ประหยัดน้ำมากขึ้น	ใช้น้ำเพิ่มขึ้น	รวม
โสด	438 (57.1)	222 (28.9)	107 (14.0)	767 (100.0)
สมรส	177 (44.7)	147 (37.1)	72 (18.2)	396 (100.0)
หม้าย/หย่า/แยก	16 (40.0)	18 (45.0)	6 (15.0)	40 (100.0)
รวม	631 (52.4)	388 (32.2)	186 (15.4)	1,203 (100.0)

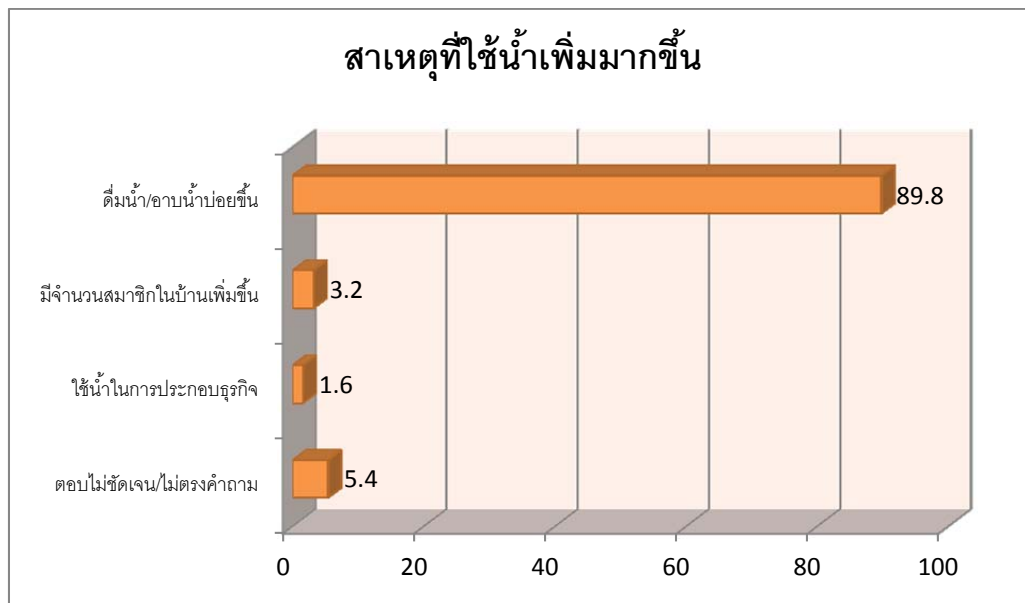
หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 *** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ช่วงระยะเวลาปัจจุบันมีการประหยัดน้ำมากขึ้น ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 388 คน โดยมีการถามต่อว่าใช้วิธีการใดในการประหยัดน้ำ พบว่าการใช้น้ำเฉพาะที่จำเป็นมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.4 (จำนวน 110 คน) รองลงมาร้อยละ 27.6 (จำนวน 107 คน) ใช้วิธีไม่เปิดน้ำทิ้งไว้หรือเปิดน้ำใส่ภาชนะแล้วค่อยนำมาใช้ ร้อยละ 15.5 (จำนวน 60 คน) ใช้วิธีนำน้ำที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์อีก เช่น นำมารดน้ำต้นไม้หรือถูบ้าน ร้อยละ 9.5 (จำนวน 37 คน) ใช้วิธีซักผ้าหรือล้างจานทีละหลายๆ ร้อยละ 5.9 (จำนวน 23 คน) ใช้เวลาหรือจำนวนครั้งของการอาบน้ำในแต่ละวันลดน้อยลง ร้อยละ 5.4 (จำนวน 21 คน) เลือกใช้ฝักบัวในการอาบน้ำแทนขัน ร้อยละ 1.8 (จำนวน 7 คน) ใช้วิธีการรองน้ำทิ้งไว้โดยเปิดให้น้ำหยดจนเต็มภาชนะแทนการเปิดน้ำปกติ และร้อยละ 1.5 (จำนวน 6 คน) ใช้วิธีการลดกิจกรรมที่ต้องใช้น้ำให้น้อยลง เช่น การรดน้ำต้นไม้หรือการล้างรถ รายละเอียด ดังภาพที่ 2.3

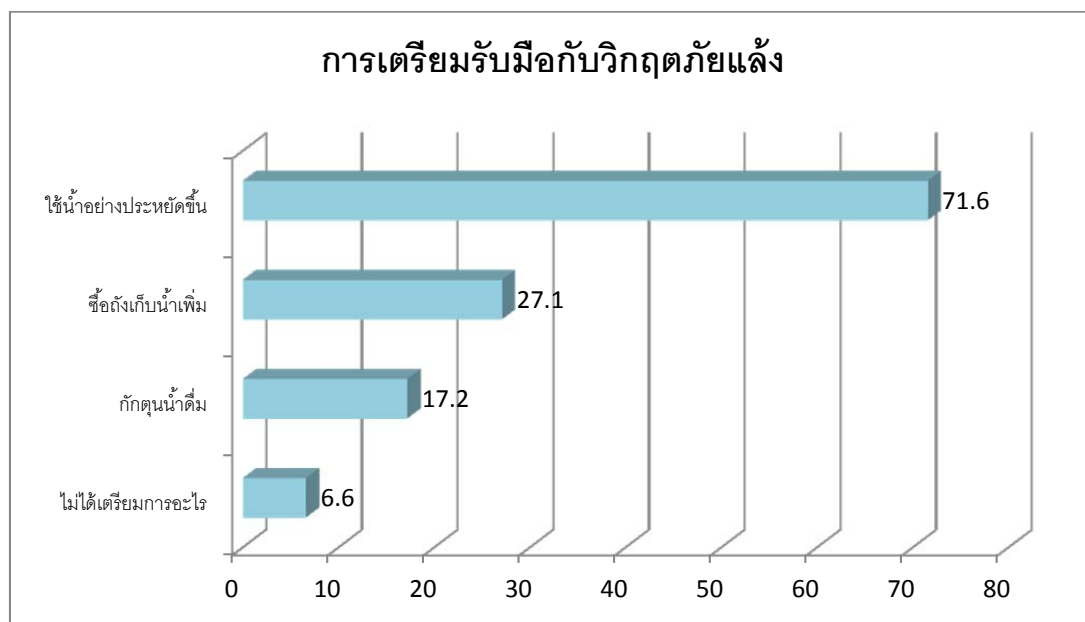
แผนภาพที่ 2.3 วิธีการในการประหยัดน้ำ

กลุ่มตัวอย่างที่ช่วงระยะเวลาปัจจุบันคิดว่าการใช้น้ำเพิ่มขึ้น ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 186 คน โดยมีการถามต่อว่าเพราะเหตุผลใด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 89.8 (จำนวน 167 คน) ใช้น้ำเพิ่มขึ้นเพราะอากาศร้อนทำให้ตม้้น้ำและอาบน้ำบ่อยขึ้น รองลงมาร้อยละ 3.2 (จำนวน 6 คน) มีจำนวนสมาชิกในบ้านมากขึ้น และร้อยละ 1.6 (จำนวน 3 คน) ใช้น้ำในการประกอบธุรกิจมากขึ้น รายละเอียด ดังภาพที่ 2.4

แผนภาพที่ 2.4 สาเหตุที่ใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น

เมื่อถามถึงการเตรียมการรับมือกับวิกฤตภัยแล้ง พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 71.6 (จำนวน 863 คน) ใช้น้ำอย่างประหยัดขึ้น รองลงมาร้อยละ 27.1 (จำนวน 327 คน) มีการซื้อถังเก็บน้ำไว้สำรองน้ำใช้ ร้อยละ 17.2 (จำนวน 207 คน) มีการกักตุนน้ำดื่ม และร้อยละ 6.6 (จำนวน 80 คน) ไม่ได้มีการเตรียมการอะไร โดยข้อคำถามนี้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้หลายคำตอบ รายละเอียด ดังภาพที่ 2.5

แผนภาพที่ 2.5 การเตรียมรับมือกับวิกฤตภัยแล้ง

เมื่อถามถึงการเปิดรับชมสื่อโทรทัศน์หากต้องการรับทราบสถานการณ์ภัยแล้ง พบว่าสื่อที่มีผู้ชมมากที่สุดและให้ความสนใจรับชมมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือช่อง 3 คิดเป็นร้อยละ 56.4 (จำนวน 680 คน) รองลงมาได้แก่ช่อง 7 คิดเป็นร้อยละ 26.4 (จำนวน 318 คน) ส่วนช่องไทยพีบีเอสเป็นลำดับที่ 3 โดยมีผู้เลือกชมร้อยละ 4.3 (จำนวน 52 คน)

เมื่อถามต่อถึงสื่อโทรทัศน์ที่หากต้องการรับทราบสถานการณ์ภัยแล้งจะเลือกเปิดรับชมเป็นอันดับที่ 2 พบว่า ช่อง 7 มีผู้เลือกรับชมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37.2 (จำนวน 449 คน) รองลงมาได้แก่ช่อง 3 คิดเป็นร้อยละ 23.5 (จำนวน 283 คน) ส่วนช่องไทยพีบีเอสเป็นลำดับที่ 5 โดยมีผู้เลือกชมร้อยละ 3.6 (จำนวน 44 คน)

สื่อโทรทัศน์ที่หากต้องการรับทราบสถานการณ์ภัยแล้งจะเลือกเปิดรับชมเป็นอันดับที่ 3 พบว่าช่อง 9 มีผู้เลือกรับชมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.8 (จำนวน 167 คน) รองลงมาได้แก่ช่อง 5 คิดเป็นร้อยละ 11.1 (จำนวน 134 คน) ส่วนช่องไทยพีบีเอสเป็นลำดับที่ 4 โดยมีผู้เลือกชมร้อยละ 5.9 (จำนวน 71 คน) รายละเอียด ดังตาราง 2.5

ตาราง 2.5 การเลือกชมสื่อโทรทัศน์หากต้องการรับทราบสถานการณ์ภัยแล้ง

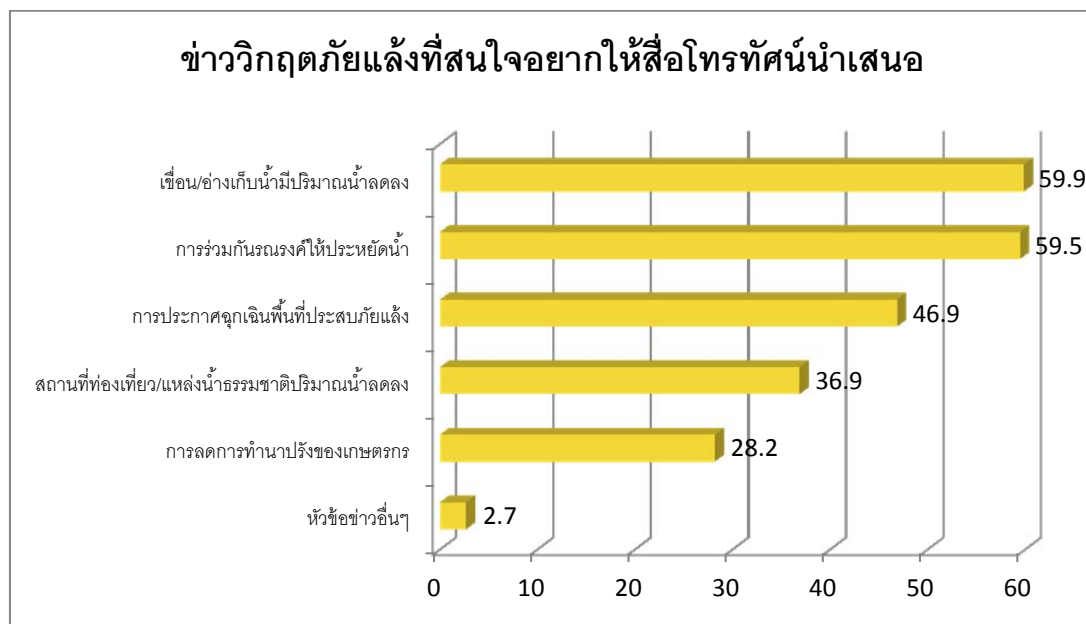
ช่อง	ร้อยละของการเลือกรับชม		
	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3
	6 (0.5)	61 (5.1)***	134 (11.1)**
	3 (0.2)	7 (0.6)	11 (0.9)
	52 (4.3)***	44 (3.6)	71 (5.9)
	680 (56.4)*	283 (23.5)**	57 (4.7)
	13 (1.1)	59 (4.9)	167 (13.8)*
	7 (0.6)	6 (0.5)	5 (0.4)
	3 (0.2)	5 (0.4)	-
	1 (0.1)	4 (0.3)	1 (0.1)
	2 (0.2)	-	4 (0.3)
	10 (0.8)	10 (0.8)	13 (1.1)
	21 (1.7)	15 (1.2)	38 (3.2)
	5 (0.4)	2 (0.2)	1 (0.1)
	4 (0.3)	4 (0.3)	13 (1.1)
	1 (0.1)	1 (0.1)	2 (0.2)
	12 (1.0)	24 (2.0)	29 (2.4)
	6 (0.5)	7 (0.6)	10 (0.8)
	9 (0.7)	19 (1.6)	33 (2.7)
	24 (2.0)	23 (1.9)	25 (2.1)
	5 (0.4)	1 (0.1)	4 (0.3)
	318 (26.4)**	449 (37.2)*	120 (10.0)***
	-	2 (0.2)	1 (0.1)

หมายเหตุ: * ช่องที่มีผู้เลือกรับชมมากที่สุด

** ช่องที่มีผู้เลือกรับชมมากเป็นอันดับที่ 2

*** ช่องที่มีผู้เลือกรับชมมากเป็นอันดับที่ 3

ประเด็นข่าววิกฤตภัยแล้งที่กลุ่มตัวอย่างสนใจและอยากให้สื่อโทรทัศน์นำเสนอ พบว่าประเด็นข่าวเกี่ยวกับเขื่อน/อ่างเก็บน้ำมีปริมาณน้ำลดลงมีผู้ให้ความสนใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.9 (จำนวน 722 คน) รองลงมาร้อยละ 59.5 (จำนวน 718 คน) ข่าวเกี่ยวกับการรณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดน้ำของทุกภาคส่วน ร้อยละ 46.9 (จำนวน 566 คน) ข่าวการประกาศฉุกเฉินของพื้นที่ต่างๆ ที่ประสบภัยแล้ง ร้อยละ 36.9 (จำนวน 445 คน) ข่าวสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งน้ำธรรมชาติมีปริมาณน้ำลดน้อยลง และร้อยละ 28.2 (จำนวน 340 คน) ข่าวเกี่ยวกับการลดการทำนาปรังของเกษตรกร โดยข้อคำถามนี้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้หลายคำตอบ รายละเอียด ดังภาพที่ 2.6

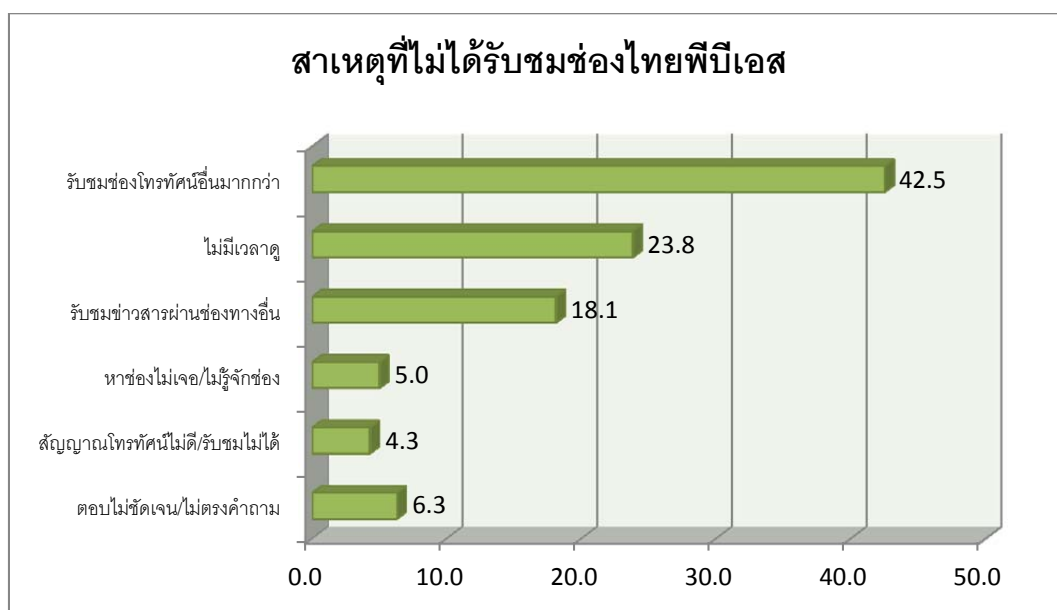
แผนภาพที่ 2.6 ข่าววิกฤตภัยแล้งที่สนใจอยากให้สื่อโทรทัศน์นำเสนอ

การรับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่องไทยพีบีเอสในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน 2559 พบว่ามีผู้รับชมร้อยละ 48.3 (จำนวน 583 คน) และผู้ไม่ได้รับชมร้อยละ 51.7 (จำนวน 623 คน) รายละเอียด ดังภาพที่ 2.7

แผนภาพที่ 2.7 การรับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่องไทยพีบีเอส

ในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส จำนวน 623 คน เมื่อถามสาเหตุที่ไม่ได้รับชม พบว่ามีการเลือกรับชมช่องโทรทัศน์อื่นมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 42.5 (จำนวน 265 คน) รองลงมาร้อยละ 23.8 (จำนวน 148 คน) ไม่มีเวลาดูโทรทัศน์ ร้อยละ 18.1 (จำนวน 113 คน) เลือกรับชมข่าวสารผ่านช่องทางอื่นๆ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 5.0 (จำนวน 31 คน) หาช่องไม่เจอหรือไม่รู้จักช่อง และร้อยละ 4.3 (จำนวน 27 คน) ระบุว่าสัญญาณโทรทัศน์ไม่ดีหรือไม่สามารถรับชมได้ รายละเอียด ดังภาพที่ 2.8

แผนภาพที่ 2.8 สาเหตุที่ไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส

หลังจากนำอายุของกลุ่มตัวอย่างมาหาความสัมพันธ์กับการรับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่องไทยพีบีเอส พบว่า กลุ่มอายุ 15-20 ปี และ 21-30 ปี เป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่องไทยพีบีเอส มากกว่า ร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มอายุ 31-40 ปี และ 41-50 ปี มีผู้รับชมมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) พบว่ามีความสัมพันธ์กับการรับชมข่าวสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รายละเอียด ดังตาราง 2.6

ตาราง 2.6 การรับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่องไทยพีบีเอส เมื่อแบ่งตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง

$\chi^2 = 12.359^{**}$	รับชม	ไม่ได้รับชม	รวม
อายุ 15-20 ปี	130 (41.8)	181 (58.2)	311 (100.0)
อายุ 21-30 ปี	139 (45.7)	165 (54.3)	304 (100.0)
อายุ 31-40 ปี	161 (54.9)	132 (45.1)	293 (100.0)
อายุ 41-50 ปี	153 (51.3)	145 (48.7)	298 (100.0)
รวม	583 (48.3)	623 (51.7)	1,206 (100.0)

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 *** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001

หลังจากนำอายุของกลุ่มตัวอย่างมาหาความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส พบว่า กลุ่มอายุ 15-20 ปี และ 21-30 ปี เป็นกลุ่มที่เลือกรับชมข่าวสารผ่านช่องทางอื่นๆ มากกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างชัดเจน ร้อยละ 15.1 และ ร้อยละ 11.5 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) พบว่ามีความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 รายละเอียด ดังตาราง 2.7

ตาราง 2.7 สาเหตุที่ไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส เมื่อแบ่งตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง

$\chi^2 = 42.658^{***}$	ไม่มีเวลาดู	รับชมข่าวสาร ผ่านช่องทางอื่น	หาช่องไม่เจอ/ ไม่รู้จักช่อง	สัญญาณไม่ดี/ รับชมไม่ได้	รับชมช่องโทรทัศน์ อื่นมากกว่า	รวม
อายุ 15-20 ปี	40 (12.9)	47 (15.1)	10 (3.2)	4 (1.3)	69 (22.2)	311 (100.0)
อายุ 21-30 ปี	31 (10.2)	35 (11.5)	6 (2.0)	5 (1.6)	80 (26.3)	304 (100.0)
อายุ 31-40 ปี	33 (11.3)	15 (5.1)	9 (3.1)	10 (3.4)	56 (19.1)	293 (100.0)
อายุ 41-50 ปี	44 (14.8)	16 (5.4)	6 (2.0)	8 (2.7)	60 (20.1)	298 (100.0)
รวม	148 (12.3)	113 (9.4)	31 (2.6)	27 (2.2)	265 (22.0)	1206 (100.0)

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 *** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001

เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่รับชมช่องไทยพีบีเอส จำนวนทั้งหมด 583 คน ช่วยประเมินผลการนำเสนอข่าวภัยแล้งของทางช่อง เมื่อเปรียบเทียบกับช่องอื่นๆ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งมีคะแนนเต็มด้านละ 5 คะแนน พบว่าทุกด้านได้รับการประเมินอยู่ในระดับ “มีคุณภาพมาก” (ค่าเฉลี่ย 3.90 คะแนน) โดยด้านการให้ประโยชน์ต่อผู้ชมและสังคมส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.11 คะแนน) รองลงมาคือด้านความถูกต้องเที่ยงตรง เชื่อถือได้ (ค่าเฉลี่ย 3.94 คะแนน) ด้านความต่อเนื่องในการนำเสนอ (ค่าเฉลี่ย 3.80 คะแนน) และด้านความน่าสนใจ สนองความอยากรู้ของผู้ชม (ค่าเฉลี่ย 3.77 คะแนน) รายละเอียดดังตาราง 2.8

ตาราง 2.8 ผลการประเมินการนำเสนอข่าวภัยแล้งของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เมื่อเปรียบเทียบกับช่องอื่น

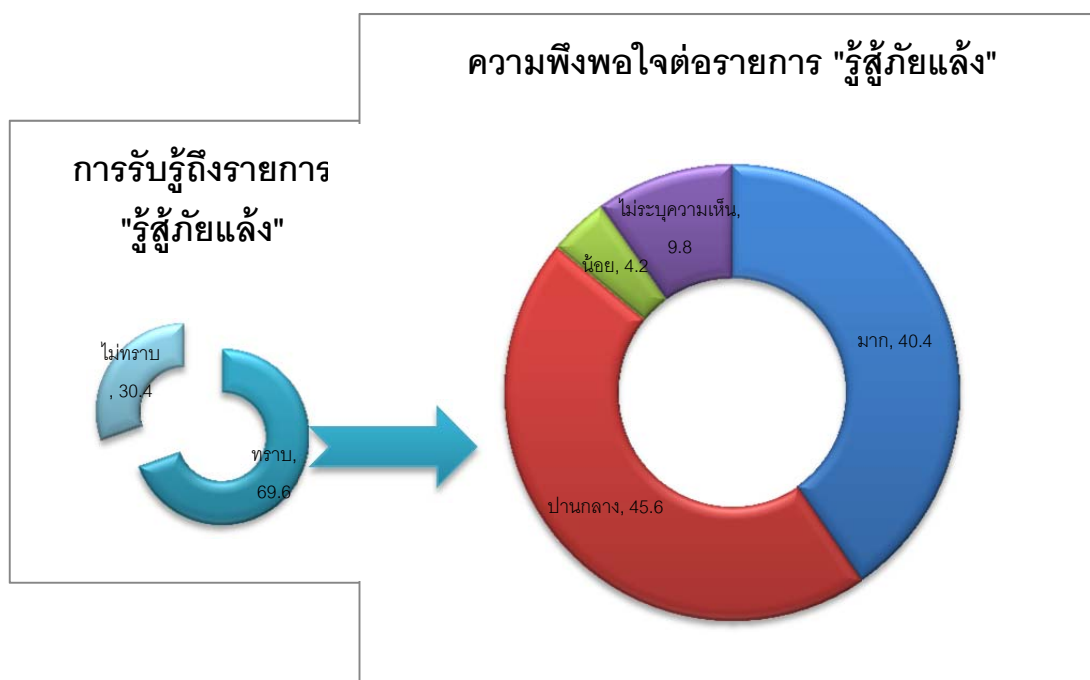
ประเด็นในการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ดีมากที่สุด	ดี ค่อนข้างมาก	ดีปาน กลาง	ดีค่อนข้าง น้อย	ไม่ดีเลย			
1 ด้านความต่อเนื่องในการนำเสนอ	69 (11.8)	341 (58.5)	163 (28.0)	10 (1.7)	0 (0.0)	583 (100.0)	3.80	มีคุณภาพมาก
2 ด้านความน่าสนใจ สนองความอยากรู้ของผู้ชม	77 (13.2)	297 (50.9)	204 (35.0)	5 (0.9)	0 (0.0)	583 (100.0)	3.77	มีคุณภาพมาก
3 ด้านความถูกต้องเที่ยงตรง เชื่อถือได้	123 (21.1)	310 (53.2)	144 (24.7)	5 (0.9)	1 (0.2)	583 (100.0)	3.94	มีคุณภาพมาก
4 ด้านประโยชน์ต่อผู้ชมและสังคมส่วนรวม	182 (31.2)	288 (49.4)	109 (18.7)	3 (0.5)	1 (0.2)	583 (100.0)	4.11	มีคุณภาพมาก
ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน							3.90	มีคุณภาพมาก

เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่รับชมช่องไทยพีบีเอส จำนวนทั้งหมด 583 คน มาสรุปภาพรวมความพึงพอใจต่อการนำเสนอข่าววิกฤตภัยแล้งปี 2559 ของช่องไทยพีบีเอส พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 53.7 (จำนวน 313 คน) มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 34.8 (จำนวน 203 คน) มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 10.3 (จำนวน 60 คน) มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด รายละเอียด ดังภาพที่ 2.9

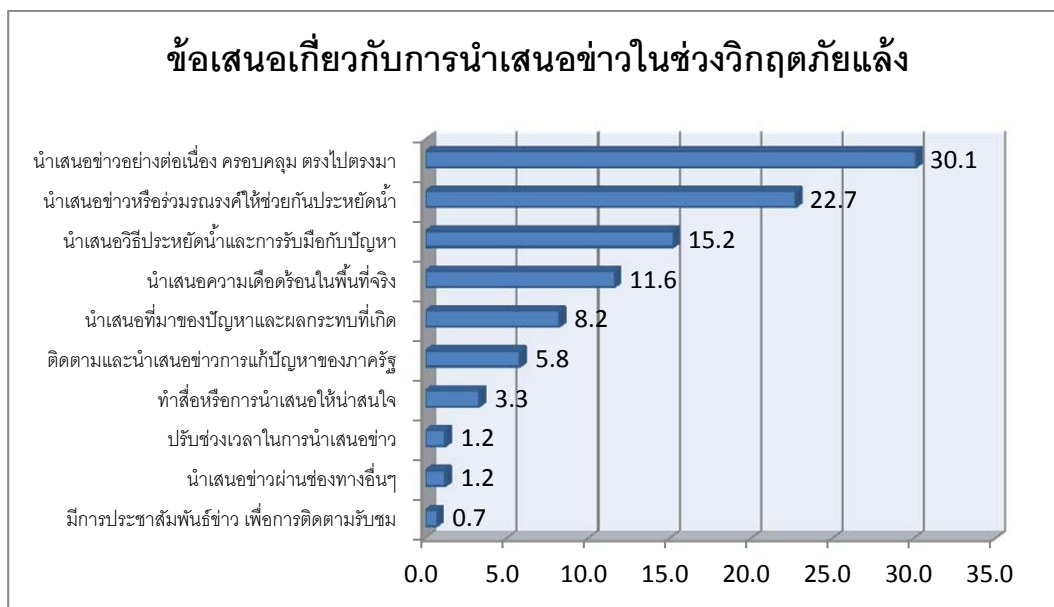
แผนภาพที่ 2.9 ความพึงพอใจต่อการนำเสนอข่าววิกฤตภัยแล้งปี 2559

เนื่องจากสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสได้มีการขับเคลื่อนและส่งเสริมการแก้ไขปัญหาเรื่องภัยแล้ง โดยผ่านรายการ “รู้สู้ภัยแล้ง” ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงผลของการขับเคลื่อนนี้ จึงมีการสำรวจความพึงพอใจต่อตัวรายการนี้ขึ้นในกลุ่มตัวอย่างที่รับชมช่องไทยพีบีเอส จำนวนทั้งหมด 583 คน ซึ่งพบว่า มีผู้ทราบว่ามีการจัดรายการนี้อยู่ร้อยละ 69.6 (จำนวน 406 คน) และร้อยละ 30.4 (จำนวน 177 คน) ไม่ทราบว่ามีการจัดรายการนี้อยู่ทางช่องไทยพีบีเอส และเมื่อถามผู้ที่ทราบว่ามีการ “รู้สู้ภัยแล้ง” ถึงความพึงพอใจของตัวรายการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.6 (จำนวน 185 คน) มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 40.4 (จำนวน 164 คน) มีความพึงพอใจในระดับมาก และร้อยละ 4.2 (จำนวน 17 คน) มีความพึงพอใจในระดับน้อย รายละเอียด ดังภาพที่ 2.10

แผนภาพที่ 2.10 การรับรู้และความพึงพอใจต่อรายการ “รู้สู้ภัยแล้ง”

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวในช่วงวิกฤตภัยแล้งของสื่อโทรทัศน์ มีกลุ่มตัวอย่างที่ร่วมแสดงความเห็น ทั้งสิ้น 572 คน (ไม่รวมผู้ที่แสดงความเห็นไม่ชัดเจนหรือไม่ตรงคำถาม) พบว่ามากที่สุดร้อยละ 30.1 (จำนวน 172 คน) ต้องการให้นำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง ทันเหตุการณ์ ตรงไปตรงมา และครอบคลุมในทุกพื้นที่ รองลงมาร้อยละ 22.7 (จำนวน 130 คน) อยากให้สื่อนำเสนอข่าวหรือร่วมรณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดน้ำ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้ร่วมกันอนุรักษ์ป่าไม้ ร้อยละ 15.2 (จำนวน 87 คน) อยากนำเสนอวิธีการในการประหยัดน้ำ รวมถึงการรับมือกับภัยแล้งหรือตัวอย่างในการแก้ปัญหาของพื้นที่ต่างๆ ร้อยละ 11.6 (จำนวน 66 คน) อยากให้นำเสนอความเดือดร้อนในพื้นที่จริงให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ ร้อยละ 8.2 (จำนวน 47 คน) อยากให้นำเสนอประเด็นต้นเหตุเกี่ยวกับความแห้งแล้งหรือภัยแล้ง รวมทั้งผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ร้อยละ 5.8 (จำนวน 33 คน) อยากให้ติดตามการทำงานของหน่วยงานราชการในการแก้ปัญหาภัยแล้ง ร้อยละ 3.3 (จำนวน 19 คน) อยากให้ทำสื่อหรือการนำเสนอให้น่าสนใจ และเข้าใจง่าย เช่น ทำเป็นละครตอนสั้นๆ หรือเป็น animation ร้อยละ 1.2 (จำนวน 7 คน) มีเท่ากัน 2 ข้อเสนอแนะ คือ อยากให้นำเสนอข่าวผ่านช่องทางอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย เช่น ทางอินเทอร์เน็ต หรือ social media และ อยากให้ปรับช่วงเวลานำเสนอข่าว ให้เข้าถึงคนกลุ่มต่างๆ เช่น คนทำงานส่วนใหญ่จะสะดวกรับชมช่วงหัวค่ำหรือก่อนละคร ร้อยละ 0.7 (จำนวน 4 คน) มีการประชาสัมพันธ์ข่าว หรือรายการเกี่ยวกับภัยแล้งหรือการใช้น้ำ ให้ประชาชนรับทราบเพื่อสามารถติดตามรับชมได้ รายละเอียด ดังภาพที่ 2.11

แผนภาพที่ 2.11 ข้อเสนอเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวในช่วงวิกฤตภัยแล้ง

บทที่ 3

สรุปผลการสำรวจและข้อเสนอแนะ

3.1 สรุปผลการสำรวจ

ผลการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 50.7 และเพศชายร้อยละ 49.3 โดยมีอายุ 15-20 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.8 รองลงมาร้อยละ 25.2 อยู่ในช่วง 21-30 ปี ร้อยละ 24.7 อยู่ในช่วง 41-50 ปี และร้อยละ 24.3 อยู่ในช่วง 31-40 ปี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 63.6 มีสถานภาพโสด รองลงมาร้อยละ 32.8 มีสถานภาพสมรส และร้อยละ 3.3 มีสถานภาพหม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 62.8 มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 32.2 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และร้อยละ 4.3 มีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ด้านอาชีพ พบว่า ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างบริษัทเอกชนมากที่สุด ร้อยละ 30.7 รองลงมาร้อยละ 26.3 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 20.9 ค้าขายหรือประกอบอาชีพส่วนตัว ร้อยละ 8.7 เป็นลูกจ้างรัฐบาล/ข้าราชการ ร้อยละ 8.3 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 3.5 เป็นพ่อบ้านแม่บ้านหรือเกษียณอายุ ที่เหลือประกอบอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 1.3

ด้านรายได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน 10,001–20,000 บาท จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมาร้อยละ 37.3 มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 13.1 มีรายได้ 20,001–30,000 บาท ร้อยละ 6.2 มีรายได้ 30,001–40,000 บาท และร้อยละ 3.6 มีรายได้ 40,000 บาทขึ้นไป

ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทะเบียนบ้านอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ร้อยละ 55.6 รองลงมา ร้อยละ 18.9 อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 11.9 อยู่ภาคกลางและตะวันออก ร้อยละ 9.1 อยู่ภาคเหนือ และร้อยละ 4.2 อยู่ภาคใต้

สำหรับความคิดเห็นในประเด็นความรุนแรงของภัยแล้งในประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่ามีความรุนแรงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 59.3 รองลงมาร้อยละ 27.9 คิดว่ามีความรุนแรงในระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.0 คิดว่ามีความรุนแรงในระดับปานกลาง และร้อยละ 0.3 คิดว่ามีความรุนแรงในระดับน้อยและน้อยที่สุดเท่ากัน และเมื่อนำที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของกลุ่มตัวอย่างมาหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในประเด็นความรุนแรงของภัยแล้ง พบว่าความคิดเห็นของประชากรในแต่ละภูมิภาคไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพฯ หรือปริมณฑล

เป็นระยะเวลานาน จนอาจทำให้ความผูกพันในภูมิสำเนาเกิดลดน้อยลง ความคิดเห็นในเรื่องวิกฤตภัยแล้งของคนในแต่ละพื้นที่จึงไม่แตกต่างกัน

เมื่อถามถึงการใช้น้ำในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.4 ยังคงใช้น้ำในลักษณะเดิม รองลงมาร้อยละ 32.2 คิดว่าใช้น้ำอย่างประหยัดมากขึ้น โดยใช้น้ำเฉพาะที่จำเป็น (ร้อยละ 28.4) และร้อยละ 15.4 คิดว่าใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น เพราะอากาศร้อน เป็นเหตุให้ต้องต้มน้ำและอาบน้ำบ่อยขึ้น (ร้อยละ 89.8) และเมื่อนำสถานภาพสมรสมาหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้น้ำในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน พบว่าทั้ง 2 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และที่น่าสังเกตคือกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.1) คิดว่าตนเองมีพฤติกรรมการใช้น้ำเช่นเดิม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีการใช้น้ำที่ประหยัดอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนพฤติกรรม

เมื่อถามถึงการเตรียมการรับมือวิกฤตภัยแล้งครั้งนี้อย่างไร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.6 ใช้วิธีการเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้น้ำให้ประหยัดขึ้น ร้อยละ 27.1 ซื้อถังเก็บน้ำเพิ่มเติม และร้อยละ 17.2 ใช้วิธีการกักตุนน้ำไว้สำหรับดื่ม โดยข้อคำถามนี้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้หลายคำตอบ

เมื่อถามถึงการเปิดรับชมสื่อโทรทัศน์หากต้องการรับทราบสถานการณ์ภัยแล้ง โดยให้ระบุช่องสถานี 3 อันดับแรกที่จะนึกถึง พบว่า อันดับ 1 มีผู้สนใจเลือกรับชมช่อง 3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.4 อันดับ 2 มีผู้สนใจเลือกรับชมช่อง 7 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.2 และอันดับ 3 มีผู้สนใจเลือกรับชมช่อง 9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.8 สำหรับช่องไทยพีบีเอสมีผู้สนใจเลือกรับชม เป็นลำดับที่ 3 (ร้อยละ 4.3) ลำดับที่ 5 (ร้อยละ 3.6) และลำดับที่ 4 (ร้อยละ 5.9) ตามลำดับ

ประเด็นข่าววิกฤตภัยแล้งที่กลุ่มตัวอย่างสนใจและอยากให้อีเอสนำเสนอ พบว่าประเด็นข่าวเกี่ยวกับเขื่อน/อ่างเก็บน้ำมีปริมาณน้ำลดลงมีผู้ให้ความสนใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.9 รองลงมาร้อยละ 59.5 ข่าวเกี่ยวกับการรณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดน้ำของทุกภาคส่วน และร้อยละ 46.9 ข่าวการประกาศฉุกเฉินของพื้นที่ต่างๆ ที่ประสบกับภัยแล้ง โดยข้อคำถามนี้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้หลายคำตอบ

การรับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่องไทยพีบีเอสในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน 2559 พบว่ามีผู้รับชมร้อยละ 48.3 และผู้ไม่ได้รับชมร้อยละ 51.7 โดยเมื่อถามสาเหตุในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส พบว่ามีการเลือกรับชมช่องโทรทัศน์อื่นมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมาร้อยละ 23.8 ไม่มีเวลาดูโทรทัศน์ และร้อยละ 18.1 เลือกรับชมข่าวสารผ่านช่องทางอื่นๆ และเมื่อนำอายุของกลุ่มตัวอย่างมาหาความสัมพันธ์กับการรับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่องไทยพีบีเอส พบว่าทั้ง 2 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และที่น่าสังเกตคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 15-30 ปี เป็นกลุ่มที่กว่าครึ่งไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสื่อโทรทัศน์ในปัจจุบันที่มากขึ้น รวมทั้งช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายขึ้น และคนช่วงอายุนี้เป็นกลุ่มที่มีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทำให้เลือกรับชมข้อมูลข่าวสารจากที่อื่นมากกว่า และเมื่อนำอายุของกลุ่มตัวอย่างมาหาความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ไม่ได้รับชม

ช่องไทยพีบีเอส พบว่า กลุ่มอายุ 15-20 ปี และ 21-30 ปี เป็นกลุ่มที่เลือกรับชมข่าวสารผ่านช่องทางอื่นๆ มากกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างชัดเจน ร้อยละ 15.1 และ ร้อยละ 11.5 ตามลำดับ ซึ่งพบว่าทั้ง 2 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคนกลุ่มอายุ 15-30 ปี เป็นช่วงที่พร้อมในการเปิดรับสิ่งใหม่ๆ รวมถึงช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารด้วยเช่นกัน

เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่รับชมช่องไทยพีบีเอส ช่วยประเมินผลการนำเสนอข่าวภัยแล้งของทางช่อง เมื่อเปรียบเทียบกับช่องอื่นๆ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งมีคะแนนเต็มด้านละ 5 คะแนน พบว่าทุกด้านได้รับการประเมินอยู่ในระดับ “มีคุณภาพมาก” (ค่าเฉลี่ย 3.90 คะแนน) โดยด้านการให้ประโยชน์ต่อผู้ชมและสังคมส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.11 คะแนน) รองลงมาคือด้านความถูกต้องเที่ยงตรงเชื่อถือได้ (ค่าเฉลี่ย 3.94 คะแนน) ด้านความต่อเนื่องในการนำเสนอ (ค่าเฉลี่ย 3.80 คะแนน) และด้านความน่าสนใจ สนองความอยากรู้ของผู้ชม (ค่าเฉลี่ย 3.77 คะแนน)

เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่รับชมช่องไทยพีบีเอส มาสรุปภาพรวมความพึงพอใจต่อการนำเสนอข่าววิกฤตภัยแล้งปี 2559 ของช่องไทยพีบีเอส พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 53.7 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 34.8 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

สำหรับการสำรวจความพึงพอใจต่อตัวรายการ “รู้สู้ภัยแล้ง” ในกลุ่มตัวอย่างที่รับชมช่องไทยพีบีเอส พบว่า มีผู้ทราบว่ามีการนำรายการนี้อยู่ร้อยละ 69.6 และร้อยละ 30.4 ไม่ทราบว่ามีการจัดรายการนี้อยู่ทางช่องไทยพีบีเอส และเมื่อถามผู้ที่ทราบว่ามีการ “รู้สู้ภัยแล้ง” ถึงความพึงพอใจของตัวรายการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.6 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 40.4 มีความพึงพอใจในระดับมาก และร้อยละ 4.2 มีความพึงพอใจในระดับน้อย

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวในช่วงวิกฤตภัยแล้งของสื่อโทรทัศน์ พบว่ามากที่สุดร้อยละ 30.1 ต้องการให้นำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง ทันเหตุการณ์ ตรงไปตรงมา และครอบคลุมในทุกพื้นที่ รองลงมาร้อยละ 22.7 อยากให้สื่อนำเสนอข่าวหรือร่วมรณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดน้ำ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้ร่วมกันอนุรักษ์ป่าไม้ และร้อยละ 15.2 อยากนำเสนอวิธีการในการประหยัดน้ำ รวมถึงการรับมือกับภัยแล้งหรือตัวอย่างในการแก้ปัญหาของพื้นที่ต่างๆ

3.2 ข้อเสนอแนะ

1. จากการสำรวจสื่อโทรทัศน์ที่เลือกรับชมหากต้องการรับทราบสถานการณ์ภัยแล้ง พบว่าช่องที่มีผู้เลือกรับชมมากที่สุด 2 ลำดับแรก ได้แก่ ช่อง 3 และ 7 แสดงให้เห็นว่าในการเลือกรับชมข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะเป็นประเด็นใด ผู้ชมจะเลือกรับชมจากสื่อที่ตนเองชมเป็นประจำอยู่ก่อนแล้วเป็นอันดับแรก ดังนั้นหากต้องการให้มีผู้รับชมเพิ่มขึ้น ลำพังเนื้อหาสาระในประเด็นนั้นๆ อย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะดึงดูดผู้ชมได้ จึงควรเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนให้มากขึ้นด้วย ทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ให้มากขึ้น รวมทั้งการปรับรูปแบบให้ดูน่าสนใจเพื่อให้เข้าถึงประชาชนให้มากขึ้น

2. เมื่อถามถึงสาเหตุที่ไม่ได้รับชมช่องไทยพีบีเอส เหตุผลเพราะเลือกรับชมข่าวสารผ่านช่องทางอื่นๆ มีร้อยละ 18.1 เมื่อพิจารณาให้ลึกลงไปอีก พบว่าเป็นประชาชนกลุ่มอายุ 15-30 ปี มากที่สุด โดยมีสัดส่วนมากกว่ากลุ่มอายุอื่น 2-3 เท่า ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคนกลุ่มอายุ 15-30 ปี เป็นช่วงที่พร้อมในการเปิดรับสิ่งใหม่ๆ รวมถึงช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสาร ทั้งทางอินเทอร์เน็ต หรือสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ และในอนาคตคนกลุ่มนี้ก็จะขยับไปเป็นคนกลุ่มอายุถัดไป และมีคนกลุ่มใหม่ที่มีลักษณะเดียวกันมาแทนที่ ดังนั้น การนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางใหม่ๆ จึงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น

3. จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวในช่วงวิกฤตภัยแล้ง พบว่ามีผู้เสนอให้มีการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง ทันเหตุการณ์ และตรงไปตรงมามากที่สุด (ร้อยละ 30.1) จะเห็นได้ว่า การนำเสนอข่าวได้รวดเร็ว ครอบคลุม ถูกต้อง และเป็นกลาง ยังคงเป็นสิ่งที่ผู้ชมต้องการเป็นอันดับต้นๆ เพราะสื่อจะเป็นช่องทางสำคัญในการทำให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารได้ทันทั่วทั้งที่ หากมีการนำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาจะทำให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง วิธีการลงทำข่าวในพื้นที่จริง ก็เป็นส่วนสำคัญในการนำเสนอข่าวที่ทำให้ผู้ชมรู้สึกข่าวอัปเดตกับสถานการณ์ โดยเฉพาะในช่วงวิกฤตการณ์ต่างๆ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (กรุงเทพโพลล์)

จุดที่เก็บข้อมูล

ชุด.....

ประเมินการรับรู้ของประชาชนต่อการทำหน้าที่ของไทยพีบีเอส ในช่วงวิกฤตภัยแล้ง 2559

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ (1) ชาย ☐ (2) หญิง
2. อายุ ☐ (1) 15-20 ปี ☐ (2) 21-30 ปี ☐ (3) 31-40 ปี ☐ (4) 41-50 ปี
3. สถานภาพ ☐ (1) โสด ☐ (2) สมรส ☐ (3) หม้าย/หย่า/แยก
4. ระดับการศึกษา ☐ (1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ (2) ปริญญาตรี ☐ (3) สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพ ☐ (1) ลูกจ้างรัฐบาล/ข้าราชการ ☐ (2) พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน ☐ (3) ค้าขาย/ ประกอบอาชีพส่วนตัว
☐ (4) รับจ้างทั่วไป ☐ (5) พ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ ☐ (6) นร./นักศึกษา ☐ (7) อื่นๆ ระบุ.....
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ (1) ไม่เกิน 10,000 บาท ☐ (2) 10,001-20,000 บาท ☐ (3) 20,001-30,000 บาท
☐ (4) 30,001-40,000 บาท ☐ (5) 40,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่2 ปัญหาวิกฤตภัยแล้งกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสถานีโทรทัศน์

7. ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของท่านอาศัยอยู่ในจังหวัด..... เขต/อำเภอ.....
8. ท่านคิดว่าปัจจุบันความรุนแรงของภัยแล้งในประเทศไทย อยู่ในระดับใด
☐ (1) มากที่สุด ☐ (2) มาก ☐ (3) ปานกลาง ☐ (4) น้อย ☐ (5) น้อยที่สุด
9. ท่านคิดว่าในปัจจุบันการใช้น้ำของท่านเป็นอย่างไร
☐ (1) ใช้เหมือนเดิม ☐ (2) ประหยัดน้ำมากขึ้น ด้วยวิธี.....
☐ (3) ใช้น้ำเพิ่มขึ้น เพราะ.....
10. ท่านมีการเตรียมรับมือกับวิกฤตภัยแล้งหรือการใช้น้ำอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ (1) ชื้อถังเก็บน้ำ ☐ (2) กักตุนน้ำดื่ม ☐ (3) ใช้น้ำอย่างประหยัดขึ้น ☐ (4) อื่นๆ ระบุ.....
11. หากท่านต้องการรับทราบสถานการณ์ภัยแล้ง ท่านจะเปิดสื่อโทรทัศน์ช่องใดมากที่สุด 3 ลำดับแรก
อันดับ 1 ช่อง..... อันดับ 2 ช่อง..... อันดับ 3 ช่อง.....
12. ข่าววิกฤตภัยแล้งที่ท่านสนใจและอยากให้สื่อโทรทัศน์นำเสนอคือเรื่องเกี่ยวกับอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ (1) เขื่อน/อ่างเก็บน้ำมีปริมาณน้ำลดลง ☐ (2) สถานที่ท่องเที่ยว/แหล่งน้ำธรรมชาติปริมาณน้ำลดลง
☐ (3) การลดการทำนาปรังของเกษตรกร ☐ (4) การที่ทุกภาคส่วนรณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดน้ำ
☐ (5) การประกาศฉุกเฉินพื้นที่ประสบภัยแล้ง ☐ (6) การประกาศลดวันจัดกิจกรรมสงกรานต์ของพื้นที่ต่างๆ
☐ (7) อื่นๆ ระบุ.....

13. ในช่วงเดือนมีนาคม (1-31 มีนาคม) ท่านรับชมข่าวสารเกี่ยวกับภัยแล้งจากช่อง ไทยพีบีเอส บ้างหรือไม่

☐ (1) ชม

☐ (2) ไม่ชม ไม่ชมเพราะ..... (ข้ามไปตอบข้อ 17)

14. ท่านคิดว่าข่าวภัยแล้งที่ไทยพีบีเอสนำเสนอมีคุณภาพดีเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับช่องอื่น ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

	ดีมากที่สุด	ดีค่อนข้างมาก	ดีปานกลาง	ดีค่อนข้างน้อย	ไม่ดีเลย
14.1 ด้านความต่อเนื่องในการนำเสนอ	5	4	3	2	1
14.2 ด้านความน่าสนใจ สนองความอยากรู้ของผู้ชม	5	4	3	2	1
14.3 ด้านความถูกต้องเที่ยงตรง เชื่อถือได้	5	4	3	2	1
14.4 ด้านประโยชน์ต่อผู้ชมและสังคมส่วนรวม	5	4	3	2	1

15. ท่านพึงพอใจมากน้อยเพียงใดกับการนำเสนอข่าววิกฤตภัยแล้งปี 2559 ของช่องไทยพีบีเอส

☐ (1) มากที่สุด

☐ (2) มาก

☐ (3) ปานกลาง

☐ (4) น้อย

☐ (5) น้อยที่สุด

16. ท่านทราบหรือไม่ว่าสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมีการขับเคลื่อนและส่งเสริมการแก้ปัญหาเรื่องภัยแล้ง โดยผ่านรายการ “รู้ภัยแล้ง”

☐ (1) ทราบ

ระดับความพึงพอใจต่อรายการ

☐ (1.1) มาก

☐ (1.2) ปานกลาง

☐ (1.3) น้อย

☐ (2) ไม่ทราบ

17. ข้อเสนอเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวในช่วงวิกฤตภัยแล้ง ของสื่อโทรทัศน์

.....

กรุณาให้ชื่อและเบอร์โทรศัพท์ เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของการให้ข้อมูลในครั้งนี้

ชื่อ..... เบอร์โทรศัพท์.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (กรุงเทพโพลล์) โทร.02-350-3500 ต่อ 1772, 1773

ภาคผนวก ข

ผลการทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสำรวจ (PRE TEST)

เรื่อง “การสำรวจความคิดเห็นประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่อการรับรู้ข้อมูล และการทำหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในวิกฤตภัยแล้ง 2559”

การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือในส่วนของการนำเสนอสื่อข่าวภัยแล้งของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

แบบสอบถามในส่วนนี้จะเป็นการวัดความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามว่าการนำเสนอข่าวภัยแล้งของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมีคุณภาพดีเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับช่องอื่นๆ ด้วยการให้ระดับคุณภาพในการนำเสนอจากระดับมีคุณภาพดีมากที่สุดที่แทนด้วย 5 ค่าคะแนน และระดับคุณภาพไม่ดีเลย ซึ่งแทนด้วย 1 ค่าคะแนน โดยจะประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อคำถาม และเมื่อนำมาวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Reliability) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.913 แปลความหมายได้ว่า ภาพรวมของแบบสอบถามในส่วนของการนำเสนอสื่อข่าวภัยแล้งของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสทั้ง 4 ข้อ มีความน่าเชื่อถือระดับสูง

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.913	4

ภาคผนวก ค

รายชื่อคณะนักวิจัย

รายชื่อคณะนักวิจัย

หัวหน้าโครงการ	อาจารย์สิงหา ธนศุภานุเวช
นักวิจัย	อาจารย์สืบศักดิ์ สืบภักดี
นักวิจัย	อาจารย์สุตารัตน์ ทองดวง
นักวิจัย	อาจารย์ณัฐดนัย สันธินันท์
ผู้ช่วยนักวิจัย	อาจารย์ภัชราวัลย์ เกิดทอง
ผู้ช่วยนักวิจัย	อาจารย์สุรพรรณ จันทร์ผ่องศรี
ผู้ช่วยนักวิจัย	อาจารย์ฐานันต์ ธรรมวชิราพร
ผู้ประสานงานวิจัย	อาจารย์สุตปรารธนา นครไชย

BANGKOK UNIVERSITY RESEARCH CENTER

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

กรุงเทพโพลส์
BANGKOK POLL

<http://bangkokpoll.bu.ac.th>

 <https://facebook.com/bangkokpoll>

 http://twitter.com/bangkok_poll